

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

Asiakasmaksukorotukset – uusi käsittely 170216 SOTE LTK

Täydennyslausunto 28.12.2015 Vammaisneuvoston lausuntoon

Vammaisneuvosto esittää edelleen, että

- terveyskeskusmaksu poistetaan Helsingin mallin mukaisesti
- neuvontaa sekä tiedotusta kaikkien erilaisten asiakasmaksujen alennuksien hakemismahdollisuudesta tulee tehostaa merkittävästi – nykyisellään vain internetissä saatava tieto ei saavuta tarvisijoita.
- Tarvitaan apua myös hakemusten tekemiseen, koska vaikeavammaisilla ja etenkin kehitysvammaisilla henkilöillä on merkittäviä vaikeuksia suoriutua hakuprosessista
- kaupunginhallituksen tulee välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin päätöksensä 8.8.2011(terveyskeskusmaksusta vapauttaminen) toteuttamiseksi tarkoitetussa laajuudessaan
- VpL:n mukaisista asiointi- ja virkistysmatkoista perittäisiin omavastuuna edelleen Espoon sisäisen matkan maksu (erillinen liite)

Perustelut:

Vammaisneuvosto huomauttaa, ettei muutetusta esityksestä ole pyydetty uutta lausuntoa vammaisneuvostolta.

Asiassa ei ole myöskään esitetty toteutuneita tilasto- tai summatietoja, miten erilaisia asiakasmaksujen vähennyksiä ja poistoja on haettu. Tai että terveyskeskusmaksusta vapautetut ryhmät olisivat pystyneet käyttämään myönnettyä vapautusta.

Korotukset – erityisesti vammaispalveluissa – kohdistuvat kaikkein vaikeimmin arjessa selviytyviin espoolaisiin. Esitetyt korotukset (140 000 euroa vammaispalveluissa) aiheuttavat monille suuria vaikeuksia taloudellisesti ja estävät palveluiden käytön, kun rahaa ei ole.

Korotusten aiheuttamaa tilannetta tulisi arvioida myös kokonaistaloudellisesti, koska jokaisen asiakasmaksualennuksen hakemuksen käsittely maksaa Espoon sote-palveluissa arviolta 44 euroa (2 h sosiaalityöntekijän aikaa palkkana + sivukulut, palkkatieto palkkavertailusta). Maksun suoraan perimättä jättäminen olisi kokonaistaloudellisesti edullisempaa ja arjessa vaikeasti selviävillä ihmisillä inhimillisempää. Lisäksi moni vammaisen joutuu hakemaan eri maksuista alennusta tai vapautusta vuoden aikana.

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

Terveyskeskusmaksu ei kuitenkaan ole asiakasmaksuksi luettava maksu ja siitä ei voi hakea alennusta tai vapautusta. Tilanne on hankala pienituloisilla, joiden olisi päästävä terveyspalveluihin. Aiemmin sosiaali- ja terveydenhuollon maksutoimikunta laski, että maksujen keruukustannukset ovat lähes yhtä suuret kuin lasku. Lisäkustannuksia syntyy, kun osa laskuista jää maksamatta ja menee perintään. On myös tullut ilmi, ettei Kaupunginhallituksen päätös 8.8.2011 terveyskeskusmaksun perimättä jättämisestä tietyillä ryhmillä, ole toteutunut. Hallintolaki edellyttää kuitenkin neuvontaa ja ohjausta.

Jos kuitenkin terveyskeskusmaksua ei poisteta ja kaupunginhallituksen 8.8.2011 päätös jää voimaan, tulee sen toteutuminen varmistaa esim. seuraavin toimin:

- asiakkaan kuuluminen vapautusryhmään tarkistetaan ajanvarauksen yhteydessä ja hänelle neuvotaan, miten tulee toimia
- vapautuksesta tiedotetaan myös terveysaseman tiloissa esimerkiksi seinäilmoituksilla
- laskuun lisätään maininta 'vapautusryhmä asiasta'

Asiakasmaksun muutoksen ensisijaisuus tulisi toimeentulotuki-asiakkailla hoitua yhden luukun -periaatteella. Asiakkaan yhden hakemuksen perusteella virkamiehet hoitaisivat asian kaupungin sisäisenä asiana, joilloin asiakasta ei velvoitettaisi tekemään useita, samaan tilanteeseen liittyviä, hakemuksia.

Espoon vammaisneuvoston puolesta

Pirkko Kuusela
vammaisneuvoston puheenjohtaja

LIITE Tarkennus koskien vpl matkojen omavastuuta

JAKELU Sosiaali- ja terveyslautakunta